

i øvrigt har nogen tilknytning. Også dette er i overensstemmelse med gældende dansk ret, jfr. at ej heller 1964-loven om internationale løsørekøb indeholder nogen begrænsning i denne henseende.

Lovvalget skal ifølge stk. 1, 2. pkt., »være udtrykkeligt eller fremgå med rimelig sikkerhed af kontraktens bestemmelser eller omstændighederne i øvrigt«. Det kan således komme på tale at anse en lovvalgsaftale for indgået stiltiende. I forhold til 1964-loven om internationale løsørekøb er der tale om en vis afsvækkelse af kravet til en gyldig vedtagelse, idet 1964-lovens § 3 kræver, at et stiltiende lovvalg »utvetydigt (skal) fremgå af aftalen«. Det må imidlertid fastholdes, at der skal foreligge klare holdpunkter, for at man kan indfortolke en så væsentlig bestemmelse som et lovvalg i en kontrakt, der ikke siger noget udtrykkeligt herom. Det forhold, at kontrakten indeholder en klausul om værneting eller voldgift i et bestemt land, vil ikke i sig selv være tilstrækkeligt til at antage, at parterne tillige har villet vælge loven i det pågældende land, men kan sammen med andre omstændigheder tjene som indicium herfor.

Stk. 1, 3. pkt., tillader udtrykkeligt, at et lovvalg kun omfatter en del af aftalen. I så fald må den lov, der skal anvendes på den øvrige del af aftalen, bestemmes efter konventionens øvrige regler, herunder navnlig art. 4. Det må også anses for tilladt at vælge forskellige love for forskellige dele af aftalen. Med anerkendelsen af denne mulighed for opdeling af kontrakten har man navnlig haft tilfælde for øje, hvor kontrakten i virkeligheden omfatter flere i juridisk og økonomisk henseende forskellige aftaler, eksempelvis såvel en licensaftale som en eneforhandlingsaftale. En bestemmelse om opdeling i tilfælde, hvor parterne ikke har indgået nogen lovvalgsaftale, er indeholdt i art. 4, stk. 1, 2. pkt.

En lovvalgsaftale indgås i almindelighed i forbindelse med indgåelsen af den kontrakt, lovvalgsaftalen angår. I henhold til stk. 2 kan en lovvalgsaftale imidlertid også indgås på et hvilket som helst senere tidspunkt, herunder i form af en ændring af et tidligere lovvalg. Et senere lovvalg kan dog ikke gribe ind i tredjemands eventuelle rettigheder, ligesom et sådant lovvalg ikke kan medføre, at aftalen anses for ugyldig som følge af manglende opfyldelse af formkrav i den ny lov. Af særlig praktisk betydning er, at parterne i forbindelse med eller under en retssag vedrørende kontrakten vil kunne træffe aftale om anvendelse af loven i domstolslandet (*lex fori*). Har en part under en retssag for en dansk domstol i sine proceskrifter eller i proceduren forudsat, at dansk ret

skal anvendes ved sagens afgørelse, og har den anden part ikke protesteret over for dette, vil man heri ikke sjældent kunne indlægge en stiltiende lovvalgsaftale.

Stk. 3 omhandler tilfælde, hvor kontrakten udelukkende har relevant tilknytning til et enkelt land – hvor den altså ikke kan anses for international – men hvor parterne desuagtet har truffet aftale om anvendelse af loven i et andet land. I dette tilfælde kan lovvalget ikke medføre tilsidesættelse af ufravigelige regler i loven i det land, hvortil kontrakten – bortset fra lovvalgsaftalen – har sin eneste relevante tilknytning, uanset om parterne tillige har indgået aftale om værneting i et (det) andet land. Bestemmelsen har været nødvendig, fordi konventionens anvendelsesområde ikke er begrænset til internationale kontrakter, jfr. bemærkningerne til art. 1, stk. 1. Som anført dér er det i overensstemmelse med det hidtil antagne, at parterne i en rent dansk kontrakt kan vælge at lade denne være underkastet en fremmed lov i det omfang, de danske regler kan fraviges ved aftale.

I det omfang, der findes ufravigelige regler i den lov, som skal anvendes i mangel af en lovvalgsaftale, vil adgangen til at fravige disse gennem en lovvalgsaftale derfor også efter konventionens regler være afhængig af, om kontrakten kan anses for international. Ikke enhver nok så fjern tilknytning til et andet land end det, hvortil kontrakten i øvrigt har sin tilknytning, vil være tilstrækkelig i denne henseende, og man må ved vurderingen af spørgsmålet anlægge lignende synspunkter som ved afgrænsningen af, hvad der skal forstås ved et internationalt køb i 1964-lovens forstand.

Stk. 3 omfatter såvel tilfælde, hvor sagen behandles for en domstol i det land, hvortil kontrakten har sin eneste (relevante) tilknytning, som tilfælde, hvor sagen behandles for en domstol i et andet land. Hvad angår det sidstnævnte tilfælde, indebærer stk. 3 en forpligtelse for domstolen til at iagttage ufravigelige regler af privatretlig karakter i den fremmede lov, hvorimod man næppe kan indlægge i bestemmelsen, at domstolen tillige er forpligtet til at håndhæve regler af offentligretlig karakter i den fremmede lov. Sådanne regler kan imidlertid tillægges virkning i medfør af art. 7, stk. 1.

Stk. 3 indebærer ikke, at man i det hele skal se bort fra lovvalget, såfremt der findes ufravigelige regler i loven i det land, hvortil kontrakten har sin eneste tilknytning. Lovvalget skal kun tilsidesættes i det omfang, det er nødvendigt for at iagttage de ufravigelige regler. Der kan således blive tale om